

รายงานการจัดการความรู้
(KM-Knowledge Manegment)

เรื่อง การแต่งกายเครื่องแบบข้าราชการส่วน
ท้องถิ่น

จัดทำโดย

งานการเจ้าหน้าที่ สำนักปลัดเทศบาล
เทศบาลตำบลนาประดู่
อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

คำนำ

รายงานการจัดการความรู้ เรื่องการแต่งกายเครื่องแบบข้าราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งจัดทำโดยงาน
การเจ้าหน้าที่ สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลตำบลนาประดู่ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เนื้อหาเป็นการให้
ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกาย ชุดกาเกี ชุดขาวในวาระต่างๆ ที่ข้าราชการส่วนท้องถิ่นจะต้องแต่ง

งานการเจ้าหน้าที่ สำนักปลัดเทศบาลตำบลนาประดู่ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือเล่มนี้จะเป็น
ประโยชน์ให้กับข้าราชการส่วนท้องถิ่นในการแต่งกาย

งานการเจ้าหน้าที่
สำนักปลัดเทศบาล
เทศบาลตำบลนาประดู่

สารบัญ

คำนำ	๑
ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีกาก็)	๓
ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบพิธีการ (ชุดขาวข้าราชการ)	๕
การประดับเครื่องหมายข้าราชการส่วนท้องถิ่น	๙
ความรู้เกี่ยวกับแพรแถบเหรียญที่ระลึก (แพรแถบสี)	๑๒
อินทราณเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกาก็) ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น	๑๓
อินทราณเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกาก็) ของลูกจ้างประจำ	๑๗
อินทราณของเครื่องแบบพิธีการ (ชุดปกติขาว)	๑๙
อินทราณสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น	๒๒
เครื่องหมายแสดงประเภทสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น	๒๕
คำถามที่พบบ่อยๆเกี่ยวกับการแต่งเครื่องแบบข้าราชการ	๒๖

ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสี kaki)

ข้าราชการที่บรรจุใหม่และปฏิบัติงานอยู่ที่เดิม หรือผู้บริหารท้องถิ่นรวมถึงสมาชิกสภาท้องถิ่นหลายท่าน อาจเคยสงสัยว่าตนเองนั้นแต่งกายเครื่องแบบข้าราชการ ได้ถูกต้องหรือไม่ เวลาที่เห็นข้าราชการฯ คนอื่นสวมใส่ เครื่องแบบมาปฏิบัติราชการและในงานพิธีการมีการแต่งกายด้วยชุดขาวทั้งชุด หรือบางงานพิธีทำไมถึงแต่งเสื้อ สีขาวกางเกงกระโปรงสีดำ ทำไมไม่ใส่สีขาวล้วนเพราะอะไร เดี่ยวเราจะมีความรู้เรื่องนี้มาแลกเปลี่ยนกันให้เข้าใจ เป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกันนะค่ะว่าเครื่องแบบข้าราชการท้องถิ่นแต่ละชุดเค้ามีชื่อเรียกที่เป็นทางการว่าและการ ประดับอินทราณ การติดแพรแถบ การติดสังกัด และป้ายชื่อตนประดับอย่างไรจึงเรียกว่าถูกต้องลองมาศึกษา เครื่องแบบเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นซึ่งกฎกระทรวง ๑๑ ฉบับที่ (พ.ศ.๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติ เครื่องแบบเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๐๙ ได้ระบุไว้กันค่ะ

๑. เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสี kaki) มี ๒ ประเภท

- ๑.๑ เครื่องแบบสี kaki คอพับ (แขนยาว/แขนสั้น)
- ๑.๒ เครื่องแบบสี kaki คอแบะ

ตัวอย่างเครื่องแบบชุดสีกากีคอพับ (แขนยาว/แขนสั้น)

เครื่องแบบสีกากีคอพับแขนยาว

ส่วนเบื่อนัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 5

สุภาพบุรุษ

- ◆ เสื้อคอพับแขนยาวสีกากี
- ◆ กางเกงขายาวสีกากี
- ◆ เข็มขัดทำด้วยด้ายผ้าสีกากี หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทอง มีรูปครุฑพ่าห์อยู่บนกึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดกุญแจ
- ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือหุ้มข้อ หรือวัสดุเทียมหนังสีดำ หรือสีน้ำตาล
- ◆ ถุงเท้าสีสำหรับสีน้ำตาล สีเดียวกับรองเท้า
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกัทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อ ที่ไหล่ประดับอินทราวุฒิสัญลักษณ์
- ◆ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

เครื่องแบบสีกากีคอพับแขนยาว

ส่วนเบื่อนัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 5

สุภาพสตรี

- ◆ เสื้อคอพับแขนยาวสีกากี
- ◆ กระโปรงยาวปิดเข้าสีกากี
- ◆ เข็มขัดทำด้วยด้ายผ้าสีกากี หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทอง มีรูปครุฑพ่าห์อยู่บนกึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดกุญแจ
- ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือหุ้มข้อ หรือวัสดุเทียมหนังสีดำ หรือสีน้ำตาลแบบปิดปลายเท้าไม่มีส้นตาย สูงไม่เกิน 10 เซนติเมตร
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกัทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อ ที่ไหล่ประดับอินทราวุฒิสัญลักษณ์
- ◆ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

ตัวอย่างเครื่องแบบชุดสีกากีคอแบะ

เครื่องแบบสีกากีคอแบะแขนสั้น

ส่วนเบื่อนัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 7

สุภาพบุรุษ

- ◆ เสื้อคอแบะปล่อยเอวสีกากีแขนสั้น
- ◆ กางเกงขายาวสีกากี
- ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือหุ้มข้อ หรือวัสดุเทียมหนังสีดำ หรือสีน้ำตาล
- ◆ ถุงเท้าสีดำหรือสีน้ำตาล สีเดียวกับรองเท้า
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอแบะด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกัทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อ ที่ไหล่ประดับอินทราวุฒิสัญลักษณ์
- ◆ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

เครื่องแบบสีกากีคอแบะแขนสั้น

ส่วนเบื่อนัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 7

สุภาพสตรี

- ◆ เสื้อคอแบะปล่อยเอวสีกากีแขนสั้น
- ◆ กระโปรงยาวปิดเข้าสีกากี
- ◆ เข็มขัดทำด้วยผ้าสีกากีสีเดียวกับเสื้อ หัวเข็มขัดสี่เหลี่ยมหุ้มผ้าคาดทับเสื้อ
- ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือหุ้มข้อ หรือวัสดุเทียมหนังสีดำ หรือสีน้ำตาลแบบปิดปลายเท้าไม่มีส้นตาย สูงไม่เกิน 10 เซนติเมตร
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอแบะด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกัทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อ ที่ไหล่ประดับอินทราวุฒิสัญลักษณ์
- ◆ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบพิธีการ (ชุดขาวข้าราชการ)

๒. เครื่องแบบพิธีการมี ๕ ประเภท

๒.๑ เครื่องแบบปกติขาว

๒.๒ เครื่องแบบปกติกากีคอตัง

๒.๓ เครื่องแบบครึ่งยศ

๒.๔ เครื่องแบบเต็มยศ

๒.๕ เครื่องแบบสโมสร ในที่นี้...ขอพูดถึงเฉพาะเครื่องแบบที่พบเห็นกันบ่อยๆ นะคะ ดังนี้

➤ **เครื่องแบบปกติขาว (กางเกงขาว+เสื้อขาว)** ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านซ้าย

ชาย ให้ใส่เสื้อแบบราชการสีขาวติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งติดเครื่องหมายแสดงประเภทที่อกเสื้อด้านขวาใช้กระดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ ๕ ดุม ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านซ้าย

หญิง ให้ใช้เสื้อนอกคอแบะสีขาวแบบคอแหลมหรือคอป้าน แขนยาวถึงข้อมือมีตะเข็บหลัง ๔ ตะเข็บ ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ติดเครื่องหมายแสดงประเภทที่อกเสื้อด้านขวาที่แนวسابอกมีกระดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๕ เซนติเมตร ๓ ดุม สำหรับแบบเสื้อคอแหลม และดุม ๕ สำหรับแบบเสื้อคอป้านมีกระเป๋าล่างข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าเจาะเฉียงเล็กน้อยไม่มีใบปกกระเป๋าและให้ใช้เสื้อคอพับแขนยาวสีขาวผูกผ้าผูกคอสีดำกลาสี ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อด้านซ้าย

ตัวอย่างเครื่องแบบปกติขาว

เครื่องแบบปกติขาว

สวมเมียนิตินายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 4

สุภาพบุรุษ

- ◆ เสื้อคอปิดสีขาวแขนยาว มีกระเป๋าทิ้งอกเสื้อทั้งสองข้าง กระเป๋ามีใบปกกระเป๋
- ◆ กางเกงขาวแบบราชการชายาว
- ◆ เสื้อใช้กระดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ 5 เม็ด
- ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ
- ◆ ถุงเท้าสีดำ
- ◆ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือปกกระเป๋
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกัท, ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทราวุธพื้นสีทึบลาดสีดำปักคั่นของลายช่อชัยพฤกษ์เต็มแผ่นปลายมนติดดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์

เครื่องแบบปกติขาว

สวมเมียนิตินายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 4

สุภาพสตรี

- ◆ เสื้อชั้นนอกคอแบะสีขาวแบบคอแหลม กระดุม 5 เม็ด หรือแบบคอป้านกระดุม 3 เม็ด กระเป๋าด้านล่าง 2 ข้าง
- ◆ เสื้อชั้นใน เสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาวผูกผ้าพันคอสีดำเจอนกกลาสี
- ◆ กระโปรงสีขาวยาวคลุมเข่า
- ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัสดุเทียมหนังสีดำแบบปิดปลายเท้า
- ◆ ถุงน่องหรือถุงเท้ายาวสีเนื้อ
- ◆ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัด กรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกัท, ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทราวุธพื้นสีทึบลาดสีดำปักคั่นของลายช่อชัยพฤกษ์เต็มแผ่นปลายมนติดดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์

- **เครื่องแบบครึ่งยศ ปกติชาวครึ่งยศหรือ** (กางเกงดำ-เสื้อขาว)+เครื่องราชฯ ลักษณะและส่วนประกอบ เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่กางเกงหรือกระโปรงให้ใช้ผ้าสักหลาดหรือเสีร้งดำประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ตัวอย่างเครื่องแบบครึ่งยศ

เครื่องแบบครึ่งยศ

สวมเมื่อนัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 2

สุภาพบุรุษ

- ❖ เสื้อคอปิดสีขาวแขนยาว มีกระเป๋าทอกเสื้อทั้งสองข้าง กระเป๋ามีใบปกกระเป๋
- ❖ กางเกงขายาวสีดำแบบราชการขายาว
- ❖ เสื้อใช้กระดุมโลหะสีทองตราครุฑพำนักขนาดใหญ่ 5 เม็ด
- ❖ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ
- ❖ ถุงเท้าสีดำ
- ❖ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกัทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสักหลาดสีดำปักคั่นทองลายช้อยพฤกษ์เต็มแผ่นปลายมนติดดุมโลหะสีทองตราครุฑพำนัก

ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ (ไม่สวมสายสะพาย)

เครื่องแบบครึ่งยศ

สวมเมื่อนัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 2

สุภาพสตรี

- ❖ เสื้อชั้นนอกคอแบะสีขาวแบบคอแหลม กระดุม 5 เม็ด หรือแบบคอป้านกระดุม 3 เม็ด กระเป๋าจาะด้านล่าง 2 ข้าง
- ❖ เสื้อข้างใน เสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาวผูกผ้าพันคอสีดำเงือกกลาสี
- ❖ กระโปรงสีดำยาวคลุมเข่า
- ❖ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัสดุเทียมหนังสีดำแบบปิดปลายเท้า
- ❖ ถุงน่องหรือถุงเท้ายาวสีเนื้อ
- ❖ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกัทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสักหลาดสีดำปักคั่นทองลายช้อยพฤกษ์เต็มแผ่นปลายมนติดดุมโลหะสีทองตราครุฑพำนัก

ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ (ไม่สวมสายสะพาย)

- **ปกติขาวเต็มยศ(กางเกงดำ-เสื้อขาว)+เครื่องราชฯสายสะพาย(ถ้ามี)**นิยมแต่งในวันที่ ๕ ธันวาคมมหาราช ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบครึ่งยศ สวมสายสะพาย

ตัวอย่างเครื่องแบบเต็มยศ

เครื่องแบบเต็มยศ

สวมเมื่อนัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 1

สุภาพบุรุษ

- ❖ เสื้อคอปิดสีขาวแขนยาว มีกระเป๋าทอกเสื้อทั้งสองข้าง กระเป๋ามีใบปกกระเป๋
- ❖ กางเกงขายาวสีดำแบบราชการขายาว
- ❖ เสื้อใช้กระดุมโลหะสีทองตราครุฑพำนักขนาดใหญ่ 5 เม็ด
- ❖ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ
- ❖ ถุงเท้าสีดำ
- ❖ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกัทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสักหลาดสีดำปักคั่นทองลายช้อยพฤกษ์เต็มแผ่นปลายมนติดดุมโลหะสีทองตราครุฑพำนัก

ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามที่ได้รับพระราชทานตามชั้นสายสะพาย (ป.ม., ป.ช., ม.ว.ม. และ ม.ป.ช.) สำหรับผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นต่ำกว่าสายสะพาย แต่งเหมือนเครื่องแบบครึ่งยศ

เครื่องแบบเต็มยศ

สวมเมื่อนัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 1

สุภาพสตรี

- ❖ เสื้อชั้นนอกคอแบะสีขาวแบบคอแหลม กระดุม 5 เม็ด หรือแบบคอป้านกระดุม 3 เม็ด กระเป๋าจาะด้านล่าง 2 ข้าง
- ❖ เสื้อข้างใน เสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาวผูกผ้าพันคอสีดำเงือกกลาสี
- ❖ กระโปรงสีดำยาวคลุมเข่า
- ❖ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัสดุเทียมหนังสีดำแบบปิดปลายเท้า
- ❖ ถุงน่องหรือถุงเท้ายาวสีเนื้อ
- ❖ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกัทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสักหลาดสีดำปักคั่นทองลายช้อยพฤกษ์เต็มแผ่นปลายมนติดดุมโลหะสีทองตราครุฑพำนัก

ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามที่ได้รับพระราชทานตามชั้นสายสะพาย (ป.ม., ป.ช., ม.ว.ม. และ ม.ป.ช.) สำหรับผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นต่ำกว่าสายสะพาย แต่งเหมือนเครื่องแบบครึ่งยศ

การประดับเครื่องหมายข้าราชการส่วนท้องถิ่น

จากภาพตามโมเดลข้างบนนี้ ภาพรวมการแต่งกายข้าราชการส่วนท้องถิ่นเป็นการประดับเครื่องหมายข้าราชการสำหรับข้าราชการใหม่ทุกท่านจะได้มองเห็นการแต่งกายที่ถูกต้องตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบเจ้าพนักงานท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๐๙ ซึ่งโมเดลเป็นตัวอย่างเครื่องแบบข้าราชการกระทรวงมหาดไทยซึ่งในแต่ละกระทรวงจะมีความแตกต่างกันในส่วนของการแสดงสังกัดนั้นเองสามารถอธิบายตามโมเดลได้ ดังนี้

➤ เสื้อ (ชาย - หญิง)

เสื้อสีทึบคอพับ แขนยาวมีกระเป๋ายึดติดหน้าอกข้างละ ๑ กระเป๋ามีแถบอยู่ตรงกลางตามทางแนวตั้งไปปกกระเป๋ารูปมนชายกลางแหลมตัวเสื้อผ่าอกตลอด ติดกระดุมตามแนวอกเสื้อ ๖ เม็ด(รวมกระดุมคอเม็ดบนสุด)ไม่มีจับด้านหลัง

➤ กางเกง และกระโปรง

- กางเกงสีทึบขาตรงไม่มีลวดลายไม่พับปลายขากระเป๋าค้างตรงมีซิปปด้านหน้าหรือด้านข้างมีจับหน้า หรือ ไม่มีก็ได้

- กระโปรงสีทึบยาวปิดเข้าปลายปลายบานเล็กน้อยห้ามปลายบานเป็นส้อมหรือตัดปลายยาวครึ่งมีตะเข็บหน้า ๒ ตะเข็บ ตะเข็บหรือไม่มีก็ได้แต่ไม่มีจีบรอบ

หมายเหตุ: การแต่งกายชุดสีทึบ เป็นการแต่งกายของข้าราชการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นระเบียบคนละฉบับ ชุดปกติขาวไม่ใช่ข้าราชการก็แต่งได้

➤ ป้ายชื่อ

ป้ายชื่อพื้นที่ดำ แสดงชื่อตัว ไม่มีคำนำหน้าและชื่อตำแหน่งชื่อสกุล ไม่มีสัญลักษณ์และ ขอบขาวติดที่หน้าอกเสื้อเหนือกระเป๋าด้านขวาประมาณ ๐.๕ เซนติเมตร

เข็มขัด ทำด้วยโลหะสีทอง เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอน ๓.๕ เซนติเมตร กว้างยาว ๕ เซนติเมตร มีครุฑอยู่ตรงกลางหัวเข็มขัด ขณะคาดเข็มขัดปล่อยชายยาวปลายเข็มขัด ควรโผล่เฉพาะส่วนที่หุ้มด้วยโลหะเท่านั้นหรือไม่ก็สอดซ่อนปลายไว้

➤ เครื่องหมายแสดงสังกัด

เครื่องหมายแสดงสังกัดจะมีความแตกต่างกันในแต่ละกระทรวงในส่วนของ มหาดไทยจะมีลักษณะทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง เป็นรูปตราราชสีห์(ห้ามเคลือบพลาสติก)ติดบริเวณคอเสื้อทั้งสองหันหน้าเข้าหากันติดกลางปกเสื้อ

➤ รongเท้า

ชาย เป็นรongเท้าหุ้มสัน หรือหุ้มข้อ ทำด้วยหนัง หรือวัสดุเทียมหนังสีดำสีน้ำตาล ไม่มีลวดลาย
ถุงเท้าสีเดียวกับรongเท้า

หญิง เป็นรongเท้าหุ้มสันปิดปลายเท้า หรือรัดสันปิดปลายเท้าทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสี
ดำ หรือสีน้ำตาลไม่มีลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ถุงเท้ายาวสีเนื้อ

ความรู้เกี่ยวกับแพรแถบเหรียญที่ระลึก(แพรแถบสี)

➤ แพรแถบ

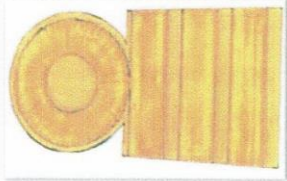
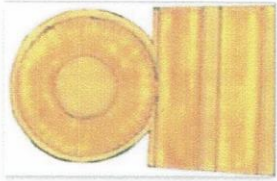
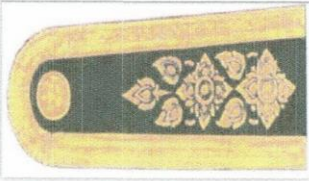
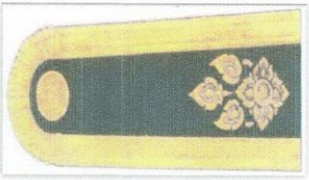
หลายคนคงเคยสงสัยเวลาที่เห็นเครื่องแบบข้าราชการพลเรือนหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่น บริเวณด้านซ้ายจะมี
แถบสีลักษณะแตกต่างกันแล้วมีความหมายอย่างไร ติดไปเพื่ออะไร ติดเพื่อความสวยงามหรือเปล่าหรือว่าเป็น
เครื่องแสดงวิทยฐานะจากนี้ไปคงจะได้เข้าใจเพื่อน ๆ กันมากขึ้นค่ะ

แถบ สั้นนั้นเรียกว่า “แพรแถบย่อ” ซึ่งจะมีชั้น ชั้นละก็เหรียญก็ตามแต่ซึ่งโดยทั่วไปจะมี ชั้นละ
๓ เหรียญ **แพรแถบ** ทำด้วยผ้าแพรแถบ ไม่มีพลาสติกหุ้มติดที่หน้าอกเหนือกระเป๋ ประมาณ ๐.๕
เซนติเมตร ในตอนต้นนี้จะกล่าวถึงแพรแถบย่อเหรียญที่ระลึกก่อนเพราะถือเป็นแบบอย่างขั้นต้นที่สามารถ
ประดับได้เหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงโปรดเกล้าฯ ให้กรมธนารักษ์
จัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึกเนื่องในวโรกาสต่างๆจะใช้ประดับชุดปกติขาวในงานพิธีการหรือชุดปฏิบัติงาน(ชุดสี
กากี)

อินทรรูปแบบปฏิบัติราชการ(สีกากี)ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น

ประเภทตำแหน่ง				อินทรรูปแบบและเครื่องหมายตำแหน่งบนอินทรรูป	
ทั่วไป	วิชาการ	อำนวยการ	บริหาร	เครื่องแบบปฏิบัติราชการ	เครื่องแบบพิธีการ
ระดับทักษะพิเศษ	ระดับทรงคุณวุฒิ	ระดับต้น	ระดับสูง	๑ แถบใหญ่ ๑ แถบเล็ก ขมวด เพิ่มครุฑพ่าห์	ข้อชัยพฤกษ์ เพิ่มเส้นฐาน
	ระดับเชี่ยวชาญ		ระดับต้น		
ระดับอาวุโส	ระดับชำนาญการพิเศษ	ระดับสูง		๑ แถบใหญ่ ๑ แถบเล็ก ขมวด	ข้อชัยพฤกษ์
	ระดับชำนาญการ				
ระดับชำนาญงาน	ปฏิบัติการ			๓ แถบเล็ก แถบบนขมวด	ข้อชัยพฤกษ์ มีดอก ๓ ดอก
					
ระดับปฏิบัติงาน				๒ แถบเล็ก แถบบนขมวด	ข้อชัยพฤกษ์ มีดอก ๒ ดอก
					

อินทราฐนเครื่องแบบราชการ (สีกากี) ของลูกจ้างประจำ

กลุ่มลูกจ้างประจำ	อินทราฐนและเครื่องหมายตำแหน่งบนอินทราฐน	
	เครื่องแบบปฏิบัติงาน	เครื่องแบบพิธีการ
ลูกจ้างประจำที่ได้รับค่าจ้างตั้งแต่ ๑๖,๑๕๐ บาท ขึ้นไป		
ลูกจ้างประจำที่ได้รับค่าจ้างตั้งแต่ ๗,๑๔๐ บาท แต่ไม่ถึง ๑๖,๑๕๐ บาท		
ลูกจ้างประจำที่ได้รับค่าจ้าง ตั้งแต่ ๔,๘๗๐ บาท แต่ไม่ถึง ๗,๑๔๐ บาท		

อินทราสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น

สำหรับการแต่งกายของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นจะมีลักษณะการแต่งกายเหมือนกับข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น เพียงแต่จะแตกต่างกันที่อินทราสำหรับเครื่องแบบผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกท้องถิ่นเท่านั้น ตามโมเดลต่อไปนี้

ผู้บริหารท้องถิ่น

เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี) เครื่องแบบพิธีการ (ปกติขาว)

ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น

เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี) เครื่องแบบพิธีการ (ปกติขาว)

- รองนายก
- เลขานุการนายก
- ที่ปรึกษานายก

สมาชิกสภาท้องถิ่น
เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี) เครื่องแบบพิธีการ (ปกติขาว)

- เทศบาล
- อบต.
- เมืองพัทยา

ผู้ช่วยประธานสภาท้องถิ่น
เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี) เครื่องแบบพิธีการ (ปกติขาว)

- เลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา
- ผู้ช่วยเลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา

เครื่องหมายแสดงประเภทสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น
(สำหรับติดชุดเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี) เหนือกระเป๋าเสื้อด้านขวา)

องค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนตำบล

เทศบาล

การแต่งกายประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามหมายกำหนดการ หรือกำหนดนัดหมายของทางราชการ

ในหมายกำหนดการ หรือกำหนดนัดหมายของทางราชการในพระราชพิธี หรือรัฐพิธีต่างๆ จะมีข้อความระบุการแต่งกายในแต่ละโอกาส เช่น ให้แต่งกายเต็มยศ ครึ่งยศ หรือปกติขาว แล้วแต่กรณี ผู้แต่งกายต้องตรวจสอบหมายกำหนดการ หรือข้อความที่ระบุการแต่งกาย ในกำหนดนัดหมายของทางราชการ ให้ชัดเจน แล้วแต่งกายและประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ถูกต้อง ทั้งนี้ การที่จะประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ร่วมกับการแต่งกายดังกล่าวตามที่ระบุไว้ได้อย่างถูกต้องนั้น มีหลักการสำคัญที่ควรทราบ ดังนี้.-

๑. กรณีให้แต่งกายเต็มยศ (เสื้อขาว กางเกงหรือกระโปรงดำ)

๑.๑ ไม่ระบุชื่อสายสะพายเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้สวมสายสะพายเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดที่ได้รับพระราชทานเพียงสายเดียว โดยให้ประดับดารา ของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุด ที่ได้รับพระราชทานแต่ละตระกูล ตามลำดับเกียรติ

๑.๒ ระบุชื่อสายสะพายเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้สวมสายสะพายเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตามที่ระบุ ซึ่งแม้ว่าจะได้รับพระราชทานสายสะพาย ที่มีลำดับเกียรติสูงกว่าก็ตาม เช่น ระบุให้สวมสายสะพายมงกุฎไทย หากได้รับพระราชทานประมาภรณ์มงกุฎไทย และประมาภรณ์ช้างเผือกแล้ว ก็ให้ สวมสายสะพายประมาภรณ์มงกุฎไทย แต่ให้ประดับดาราเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุด ของแต่ละตระกูลที่ได้รับพระราชทานตามลำดับเกียรติ แต่หากมิได้รับพระราชทานสายสะพายเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามที่ระบุชื่อให้สวมสายสะพายหรือประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นสูงสุดที่ได้รับพระราชทาน โดยประดับดาราตามลำดับเกียรติ อาทิ หากหมายกำหนดการให้แต่งกายเต็มยศ สวมสายสร้อยจุลจอมเกล้า หรือ ให้แต่งกายเต็มยศสวมสายสะพายช้างเผือก ผู้ที่ได้รับพระราชทานชั้นสูงสุด ชั้นประมาภรณ์มงกุฎไทย โดยยังมิได้รับ พระราชทานประมาภรณ์ช้างเผือก หรือ ผู้ได้รับพระราชทานปฐมดิเรกคุณาภรณ์เป็นชั้นสูงสุด ให้สวมสายสะพายประมาภรณ์มงกุฎไทย หรือ สายสะพายปฐมดิเรกคุณาภรณ์แล้วแต่กรณี

๒. กรณีให้แต่งกายครึ่งยศ (เสื้อขาว กางเกงหรือกระโปรงดำ)

แต่งกายเช่นเดียวกับเต็มยศ โดยประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดที่ได้รับพระราชทาน เว้นแต่ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพาย เมื่อประดับดาราชั้นสูงสุดที่ได้รับพระราชทาน แต่ละตระกูลแล้ว ไม่ต้องสวมสายสะพาย เฉพาะผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มหาจักรีบรมราชวงศ์(ฝ่ายใน) เครื่องราชอิสริยาภรณ์ อันเป็นโบราณมงคลนพรัตนราชวราภรณ์ (ฝ่าย ใน) เครื่องราชอิสริยาภรณ์ปฐมจุลจอมเกล้า และหัตถียจุลจอมเกล้าพิเศษ (ฝ่ายใน) ให้นำดวงตรา ห้อยกับแพรแถบผูกเป็นรูปแมลงปอ ประดับที่หน้าป้าเสื้อเบื้องซ้าย โดยไม่ต้องประดับดาราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ดังกล่าว

๓. กรณีให้แต่งกายปกติขาว (เสื้อขาว กางเกงหรือกระโปรงขาว) ***

ให้ประดับแพรแถบย่อของ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามชั้นยศที่ได้ พระราชทาน แต่หากระบุให้แต่งกายปกติขาว ประดับเหรียญ ให้ประดับเฉพาะเหรียญราชอิสริยาภรณ์ที่ออกเสื้อเบื้องซ้าย โดยไม่ประดับดารา หรือสายสะพาย

อนึ่ง ในกรณีเป็นงานศพซึ่งมีการกำหนดการระบุให้แต่งกายเต็มยศ ครึ่งยศ หรือปกติขาวไว้ทุกซ์ ให้สวมปลอกแขนสีดำที่แขนเสื้อข้างซ้าย

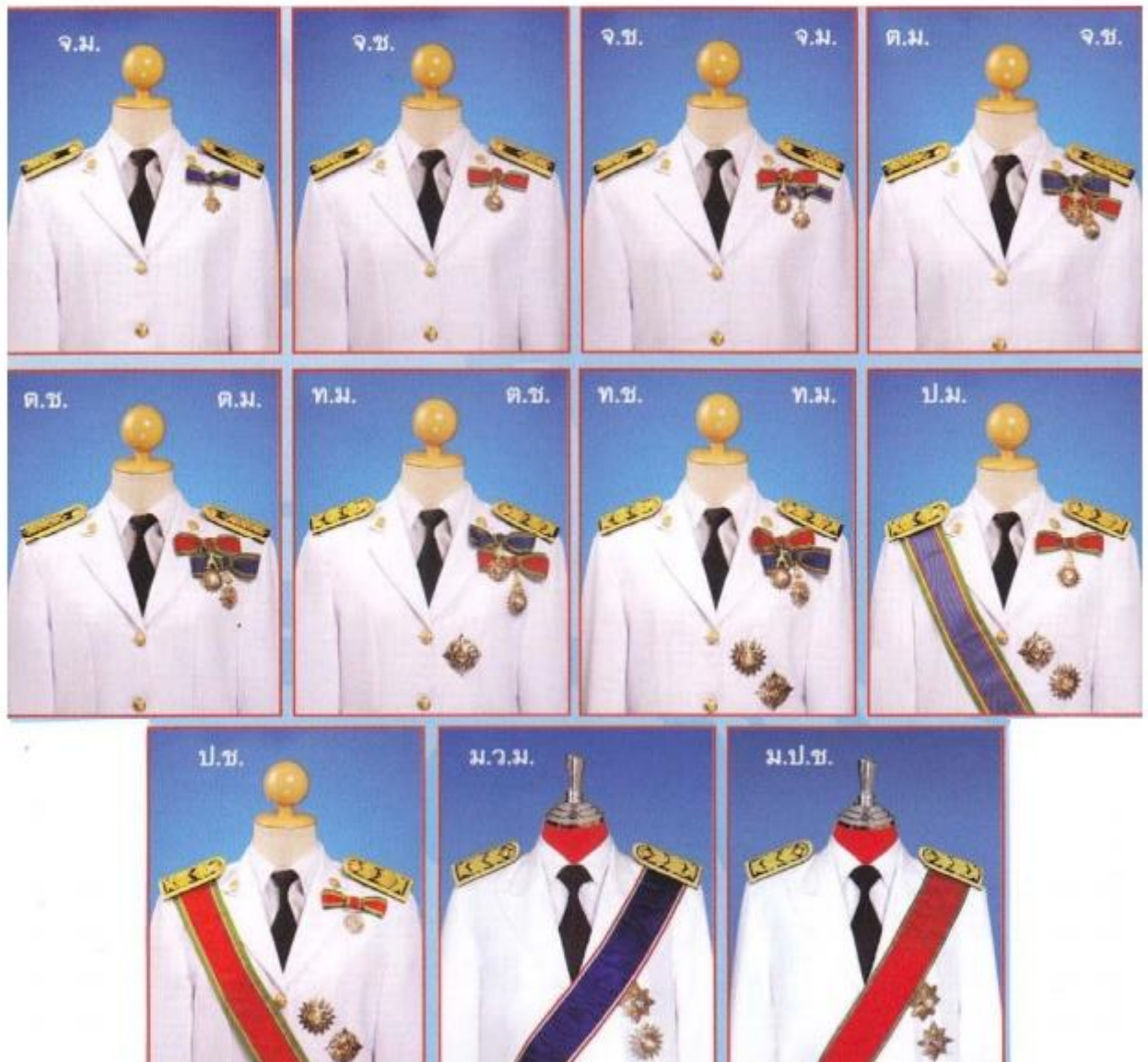
๔. ในโอกาสพิเศษ (บางพิธี) อาจมีหมายกำหนดการระบุให้แต่งกายปกติขาวระดับเหรียญ เช่น งานเลี้ยงพระและสมโภชราชาภูกุรภัณฑ์ ในการพระราชพิธีฉัตรมงคล ก็ให้แต่งกายปกติขาว แต่ระดับเหรียญราชอิสริยาภรณ์และเหรียญที่ระลึก โดยไม่ต้องประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และไม่ต้องสวมสายสะพายหรือสวมแพรแถบสวมคอแต่อย่างใด

อนึ่ง เมื่อแต่งกายชุดสากลจะไม่ต้องประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์เป็นอันขาด เว้นแต่จะประดับคัมเสื่อเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ตัวอย่างแสดงการแต่งกายประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์เต็มยศ (บุรุษ)

ตัวอย่างแสดงการแต่งกายประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์เต็มยศ (สตรี)

ตัวอย่างแถบแพรเครื่องราชอิสริยาภรณ์

หมายเหตุ : สำหรับแถบแพรสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

ชั้นตราที่ได้รับ	ประเภทเครื่องราชอิสริยาภรณ์	
	เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย	เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก
(ชั้นสายสะพาย) ชั้นสูงสุด	<u>มหาวชิรมงกุฎ (ม.ว.ม.) (สาย 3)</u> (ประดับ ม.ว.ม. คู่กับ ป.ช.)	<u>มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก (ม.ป.ช.) (สาย 4)</u> (ประดับ ม.ป.ช. คู่กับ ม.ว.ม.)
(ชั้นสายสะพาย) ชั้นที่ 1	<u>ประถมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.) (สาย 1)</u> (ประดับ ป.ม. คู่กับ ท.ช.)	<u>ประถมาภรณ์ช้างเผือก (ป.ช.) (สาย 2)</u> (ประดับ ป.ช. คู่กับ ป.ม.)
 ชั้นที่ 2	<u>ทวิติยาภรณ์มงกุฎไทย (ท.ม.)</u> (ประดับ ท.ม. คู่กับ ต.ช.)	<u>ทวิติยาภรณ์ช้างเผือก (ท.ช.)</u> (ประดับ ท.ช. คู่กับ ท.ม.)
 ชั้นที่ 3	<u>ตริตาภรณ์มงกุฎไทย (ต.ม.)</u> (ประดับ ต.ม. คู่กับ จ.ช.)	<u>ตริตาภรณ์ช้างเผือก (ต.ช.)</u> (ประดับ ต.ช. คู่กับ ต.ม.)
 ชั้นที่ 4	<u>จตุรตาภรณ์มงกุฎไทย (จ.ม.)</u> (ประดับ จ.ม. คู่กับ บ.ช.)	<u>จตุรตาภรณ์ช้างเผือก (จ.ช.)</u> (ประดับ จ.ช. คู่กับ จ.ม.)
 ชั้นที่ 5	<u>เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย (บ.ม.)</u> (ประดับ บ.ม. คู่กับ แถบแพรสี)	<u>เบญจมาภรณ์ช้างเผือก (บ.ช.)</u> (ประดับ บ.ช. คู่กับ บ.ม.)